

Nowe stanowisko *Hygrophorus marzuolus* (*Hygrophoraceae*, *Agaricales*) w Polsce

Wodnica marcowa *Hygrophorus marzuolus* (Fr.) Bres jest grzybem podstawkowym, przedstawicielem rodziny wodnichowatych *Hygrophoraceae* w rzędzie pieczarkowców *Agaricales*. Obszar naturalnego występowania obejmuje Europę, Azję, Afrykę i Amerykę Północną (GUMIŃSKA 1997). W Europie Środkowej jest gatunkiem bardzo rzadkim.

W Polsce *Hygrophorus marzuolus* po raz pierwszy został odnaleziony w 2017 r. (CZERNAWSKI i in. 2019) w miejscowości Kiczory, powiat nowotarski, województwo małopolskie, w południowej Polsce. Stwierdzono wtedy na trzech stanowiskach łącznie kilkadziesiąt owocników tego grzyba. Wszystkie stanowiska zlokalizowane zostały w masywie Babiej Góry, w drzewostanie jodłowo-świerkowym. W 2019 r. odnaleziono kolejne stanowisko tego grzyba w okolicach Myślenic, powiat myślenicki, województwo małopolskie, na którym zaobserwowano łącznie dziewięć owocników (https://grzyby.pl/gatunki/Hygrophorus_marzuolus.htm).

Owocniki *Hygrophorus marzuolus* pojawiają się na przedwiośniu, często w miejscach, w których jeszcze zalega śnieg (GUMIŃSKA 1997). Jest to gatunek mykoryzowy, rosnący najczęściej w symbiozie z jodłą pospolitą *Abies alba*, rzadziej ze świerkiem *Picea abies* i sosną zwyczajną *Pinus sylvestris* (GUMIŃSKA 1997). Ze względu na bardzo wczesny okres tworzenia owocników (przedwiośnie), siedlisko (lasy iglaste i mieszane) oraz charakterystyczny wygląd owocników (stosunkowo masywne, o ciemnoszarym kapeluszu, i o grubych, rzadkich blaszkach oraz grubym, szarawym trzonie), wodnica marcowa jest łatwa w identyfikacji.

Ryc. 1. *Hygrophorus marzuolus*, Nowy Targ, las świerkowo-jodłowy przy szlaku turystycznym (fot. A. Trzeciak, 29.04.2023 r.)

Fig. 1. *Hygrophorus marzuolus*, Nowy Targ, spruce-fir forest near the tourist trail (photo by A. Trzeciak, April 29, 2023)

W 2023 r. odkryto nowe stanowisko *Hygrophorus marzuolus*: kwadrat ATPOL EG20, okolice Nowego Targu (gmina Nowy Targ, województwo małopolskie, Kotlina Orawsko-Nowotarska), trzy owocniki w drzewostanie świerkowo-jodłowym (Ryc. 1) przy szlaku turystycznym koloru zielonego (45°51'70"N, 20°04'10"E), 29.04.2023 r., leg. A. Trzeciak & J. Trzeciak, det. A. Trzeciak, ver. P. Górszczyk.

Summary. New locality of *Hygrophorus marzuolus* (Hygrophoraceae, Agaricales) in Poland. A new locality of *Hygrophorus marzuolus* in southern Poland is given. Three fruiting bodies (Fig. 1) were found in a spruce-fir stand near the green tourist trail (45°51'70"N, 20°04'10"E) in the vicinity of Nowy Targ (Małopolska Province, Kotlina Orawsko-Nowotarska basin).

LITERATURA

- CZERNAWSKI W., GÓRSZCZYK A. & RUTKOWSKI R. 2019. Wodnicha marcowa *Hygrophorus marzuolus* – nowy gatunek w mykobioocie Polski. – *Przegląd Przyrodniczy* **30**(3): 85–90.
- GUMIŃSKA B. 1997. Wodnichowate (*Hygroporaceae*). – W: A. SKIRGIELLO (red.), Flora Polska. Grzyby (Mycota). 26. Podstawczaki (Basidiomycetes), s. 202. Polska Akademia Nauk, Instytut Botaniki im. W. Szafera, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Botaniki, Kraków.
- https://grzyby.pl/gatunki/Hygrophorus_marzuolus.htm (dostęp: 15.04.2024).

ANDRZEJ TRZECIAK, *Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa w Krakowie, al. Słowackiego 17a, 31-159 Kraków, Polska; e-mail: atrzeciak2@wp.pl*

Wpłynęło: 16.04.2024 r.; przyjęto do druku: 07.10.2024 r.

DOI: <https://doi.org/10.35535/ffgp-2024-0020>

Nowe stanowisko *Cyphella digitalis* (Cyphellaceae, Agaricales) w rezerwacie „Jedlina” w centralnej Polsce

Cyphella digitalis (Alb. & Schwein.) Fr., kielisznik jodłowy, należy do rodziny *Cyphellaceae*, rzędu Agaricales, klasy Agaricomycetes (IF 2024). Gatunek ten występuje w Europie w drzewostanach z udziałem jodły (BREITENBACH & KRÄNZLIN 1986; SENN-IRLET i in. 2007; LÆSSØE & PETERSEN 2019; HOLEC i in. 2022). W krajach sąsiadujących z Polską, występowanie kielisznika jodłowego stwierdzono w Czechach (HOLEC 1998), Słowacji (ADAMČÍK i in. 2007), Niemczech (KRIEGLSTEINER 1980), Ukrainie (HELUTA 2019). Gatunek został stwierdzony również w Austrii, Danii, Francji, Hiszpanii, Słowenii, Szwajcarii i Włoszech (BREITENBACH & KRÄNZLIN 1986; HOLEC i in. 2022). WOJEWODA (2003) podaje, że owocniki pojawiają się od września do listopada, natomiast inni autorzy (KRIEGLSTEINER 1980; HOLEC i in. 2022) twierdzą, że *C. digitalis* występuje aż do marca. Grzyb ten rozwija się jako saprotrof na drewnie pni i gałęziach martwych jodeł z jeszcze obecną korą (WOJEWODA 2003; LÆSSØE & PETERSEN 2019), dużo rzadziej na drewnie bez kory (BREITENBACH & KRÄNZLIN 1986; HOLEC i in. 2022). SENN-IRLET i in. (2007) wskazują, że w Szwajcarii